

Przetwarzanie obrazów 5

- Handout

SZ 2024/2025

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

Dr.-Ing. A. Rowińska-Schwarzsteller
agnieszka.rowinska-schwarzsteller@ug.edu.pl

26. November 2024

Spis treści

9 Filtrowanie obrazów: filtry nieliniowe	2
9.1 Filtry rankingowe (<i>rank value filter</i>)	2
9.2 Inne filtry nieliniowe	7
10 Korelacja w przetwarzaniu obrazów	10
10.1 Związek między korelacją a splotem	10
10.2 Zastosowania korelacji	11
11 Transformacje geometryczne obrazu	17
11.1 Przekształcenia afiniczne	19
11.1.1 Przesunięcie	19
11.1.2 Rotacja	20
11.1.3 Skalowanie	20
11.1.4 Odbicie	21
11.2 Reprezentacja macierzy transformacji afinicznych: współrzędne jednorodne	23
11.3 Rodzaje przekształceń analitycznych	27
11.4 Interpolacja w geometrycznych przekształceniach obrazu	28
11.5 Nieliniowe przekształcenia geometryczne	30
11.5.1 Wyprowadzenie odcinkowo-liniowej transformacji warping	31
11.5.2 Algorytm wypaczania (<i>Wrapping</i>)	32

9

Filtrowanie obrazów: filtry nieliniowe

Filtry liniowe mają poważną wadę, gdy używane są do wygładzania i usuwania zakłóceń: struktury obrazu, takie jak punkty, krawędzie i linie, ulegają rozmyciu, co pogarsza ogólną jakość obrazu. Nie da się tego uniknąć w przypadku filtrów liniowych i dlatego ich możliwe zastosowania do tych celów są ograniczone. W filtrach nieliniowych operacje łączenia sąsiednich pikseli to porównywanie i selekcja.

9.1 Filtry rankingowe (*rank value filter*)

Wszystkie wartości szarości pikseli znajdujących się pod maską filtra są sortowane w kolejności rosnącej. Ten proces sortowania jest charakterystyczny dla wszystkich filtrów rankingowych. Wynik podstawowych filtrów - minimalnego, maksymalnego i medianowego - różni się jedynie pozycją na liście, z której wybierana jest wartość szarości i zapisywana z powrotem do centralnego piksela. → grafika 9.1

Przykład zastosowania filtrów nieliniowych → grafika

Filtr minimalny

filtr kompresujący, filtr erozyjny → grafika 9.3

$$g'(m, n) = \min \{g(m + i, n + j) | (i, j) \in R\}$$

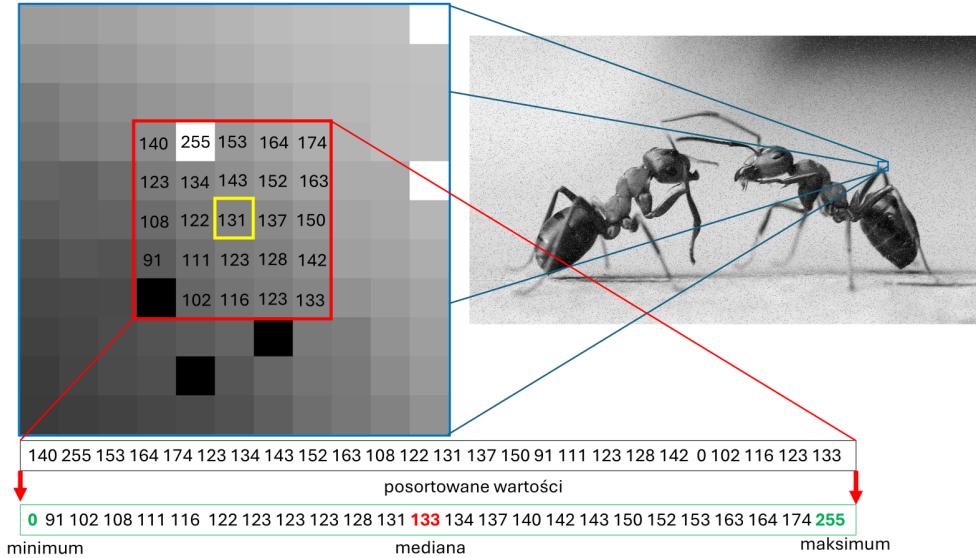
gdzie R oznacza obszar filtra w bieżącej pozycji (m, n) .

Filtr maksymalny

filtr dekompresujący, filtr ekspansywny → grafika 9.4

$$g'(m, n) = \max \{g(m + i, n + j) | (i, j) \in R\}$$

gdzie R oznacza obszar filtra w bieżącej pozycji (m, n) .

Grafika 9.1: Wybór wartości piksela w filtrach nieliniowych.

Filtr medianowy

$$g'(m, n) = \text{median}(R)$$

gdzie R oznacza obszar filtra w bieżącej pozycji (m, n) , a mediana $2K + 1$ wartości pikseli p_i jest zdefiniowana jako: $\text{mediana}(p_1, p_2, \dots, p_{K+1}, \dots, p_{2K+1}) = p_{K+1}$, czyli wartość środkowa, jeśli ciąg $(p_1, \dots, p_{2K+1})$ posortowany jest według wielkości jego elementów ($p_i \leq p_{i+1}$).

Przykład zastosowania filtra uśredniającego i medianowego → grafika 9.5. Media na z reguły eliminuje zakłócenia lepiej niż filtr uśredniający.

Filtr średniodzakresowy (*Mid-Range-Filter*, *Midpoint-Filter*)

→ grafika 9.6, 9.9

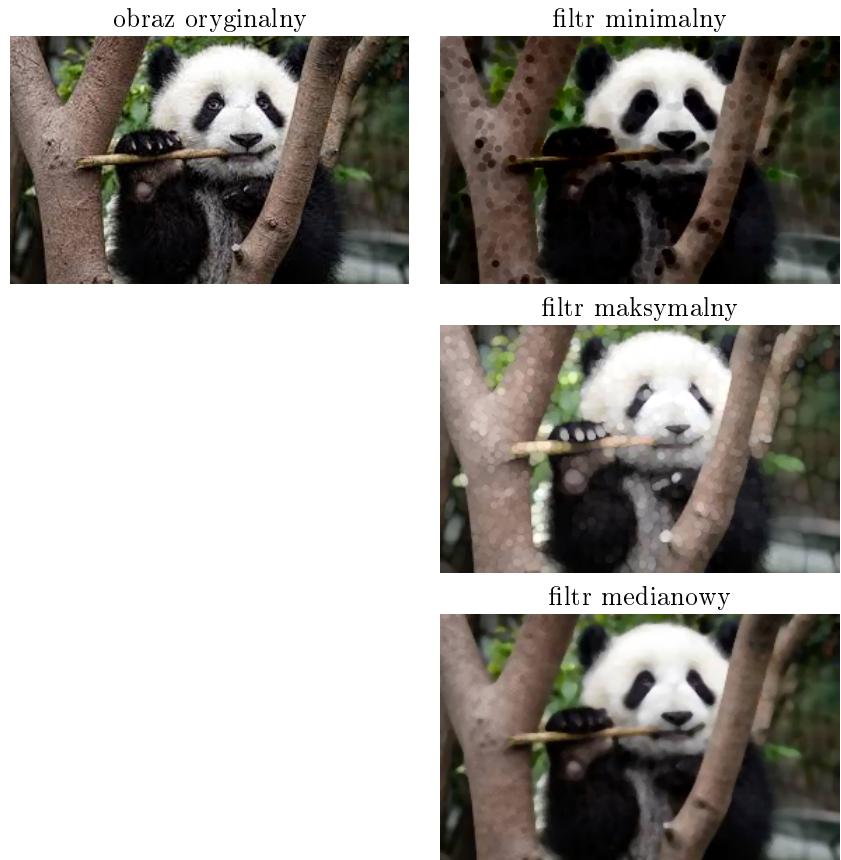
$$g'(m, n) = \frac{1}{2} \{ \min g(m+i, n+j) + \max g(m+i, n+j) | (i, j) \in R \}$$

Filtr średniej uciętej (*k-trimmed-mean Filter*, *Alpha-trimmed-mean Filter*)

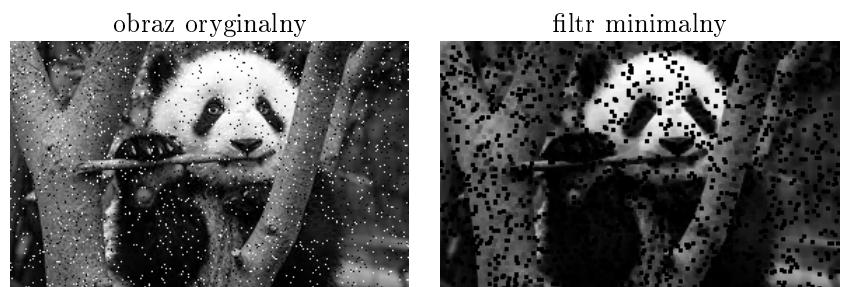
→ grafiki 9.9, 9.7

Dla ciągu $(p_0, \dots, p_N)$ posortowanego według wielkości jego elementów ($p_i \leq p_{i+1}$) reprezentującego wartości szarości w sąsiedztwie piksela $g(m, n)$ w obszarze filtra R w bieżącej pozycji:

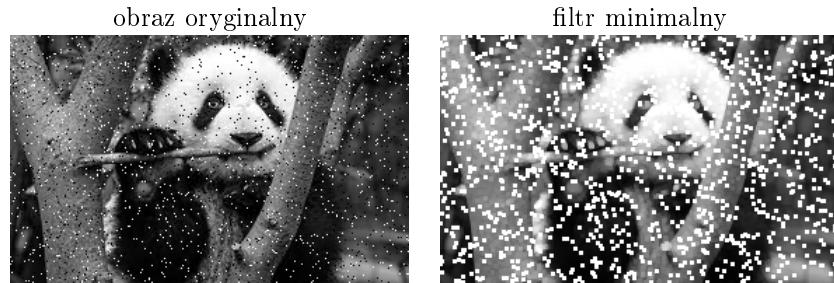
$$g'(m, n) = \frac{1}{N - 2k} \sum_{i=1+k}^{N-k} p_i$$

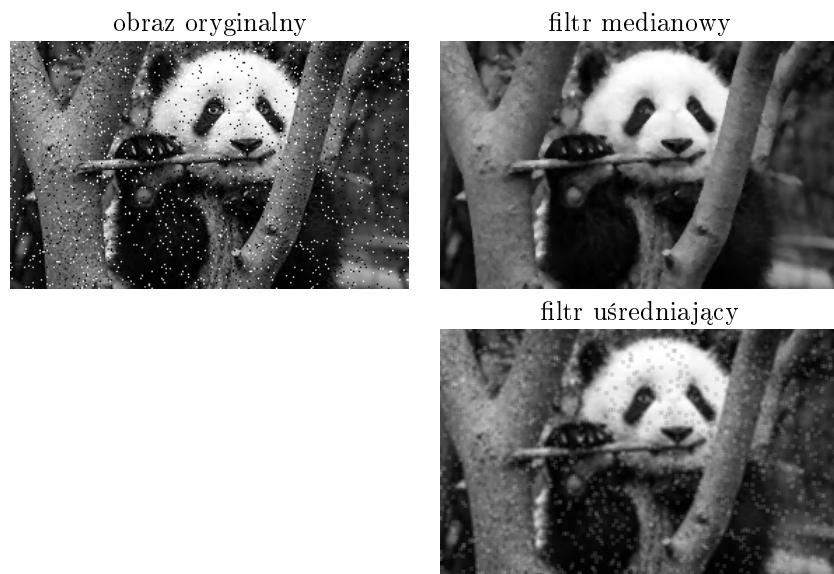
Grafika 9.2: Filtry nieliniowe

Grafika 9.3: Filtr minimalny zastosowany do zaszumionego obrazu

Grafika 9.4: Filtr maksymalny zastosowany do zaszumionego obrazu

Grafika 9.5: Porównanie filtra medianowego i filtra uśredniającego zastosowanych do zaszumionego obrazu

Grafika 9.6: Filtr średnizakresowy zastosowany do zaszumionego obrazu

Grafika 9.7: Filtr k-trimmed-mean. Źródło: <http://www.librow.com/articles/article-7>

Filtры rankingowe dla obrazów *RGB*

Porównywanie wartości pikseli nie jest możliwe bezpośrednio dla obrazów *RGB*: nie ma sensownego liniowego porządku $\leq$ dla wektorów RGB.

Filtrowanie nie można przeprowadzać niezależnie na poszczególnych kanałach kolorów, ponieważ może to skutkować uzyskaniem kolorów, które nie mają nic wspólnego z wartościami początkowymi.

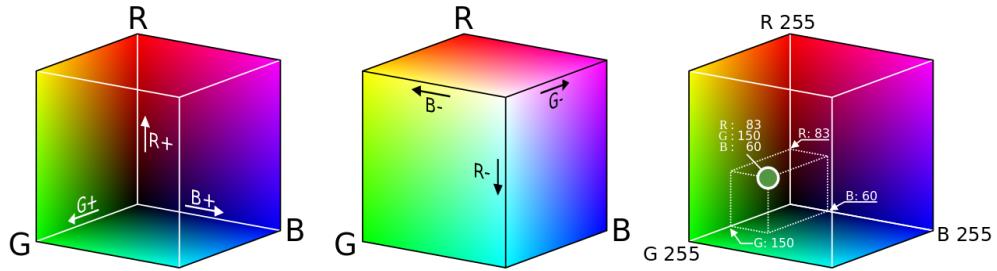
Jednym ze sposobów przeniesienia koncepcji filtrów nielinowych na obrazy kolorowe jest zdefiniowanie odległości euklidesowej dla wartości kolorów pikseli. → grafika 9.8

Niech $c_0, \dots, c_8$ oznacza wartości pikseli w sąsiedztwie 3×3 (sąsiedztwo ośmiosąsiedzkie).

$$c_i = (r_i, g_i, b_i), i \in \{0, \dots, 8\}.$$

Odległość euklidesowa między wartościami (R, G, B) pikseli:

$$\|c_i - c_j\| = \sqrt{(r_i - r_j)^2 + (g_i - g_j)^2 + (b_i - b_j)^2}$$

Grafika 9.8: Odległości euklidesowe w przestrzeni *RGB*. Źródło: Wikimedia Commons

1. filtr minimalny

$k \in \{0, \dots, 8\}$ zostaje wybrany tak, że

$$\|c_k\| = \min_{0 \leq i \leq 8} \{\|c_i\|\}$$

tzn. dla c_k odległość do koloru czarnego $c = (0, 0, 0)$ jest minimalna.

2. filtr maksymalny
 $k \in \{0, \dots, 8\}$ zostaje wybrany tak, że

$$\|c_k\| = \max_{0 \leq i \leq 8} \{\|c_i\|\}$$

tzn. dla c_k odległość do koloru czarnego $c = (0, 0, 0)$ jest maksymalna.

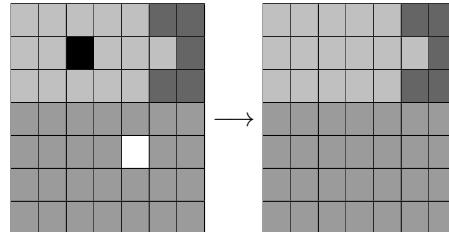
3. median
 $k \in \{0, \dots, 8\}$ zostaje wybrany tak, że

$$\sum_{j=0}^8 \|c_k - c_j\| = \min_{0 \leq i \leq 8} \left\{ \sum_{j=0}^8 \|c_i - c_j\| \right\}$$

tzn. dla c_k suma odległości kolorów do wszystkich innych punktów sąsiedztwa jest minimalna.

9.2 Inne filtry nieliniowe

Eliminacja punktów izolowanych

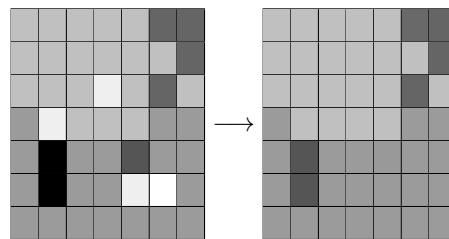
Izolowany punkt obrazu (odstający punkt) to piksel o losowej wartości, która nie ma nic wspólnego z rzeczywistym sygnałem obrazu (wadliwy punkt sensora optycznego).

$$g'(m, n) = \begin{cases} g(m, n) & : |g(m, n) - \mu| < \Theta \\ \mu & : |g(m, n) - \mu| \geq \Theta \end{cases}$$

gdzie μ oznacza średnią wartość szarości pikseli w sąsiedztwie bez piksela centralnego.

k-Nearest Neighbor

→ grafika 9.9

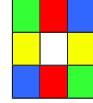
Niech wartości $g_1, g_2, \dots, g_k$ oznaczają k wartości szarości pod maską filtra R , które są najbliższe jasności piksela $g(m, n)$:

$$g'(m, n) = \frac{1}{k} \sum_{i=1}^k g_i$$

W obrazach 8-bitowych, dla maski filtra 3×3 (sąsiedztwo ośmiospójne) Davis i Rosenfeld wykazali, że optymalną wartością k jest $k = 6$.

Symmetric Nearest Neighbor

→ grafika 9.9

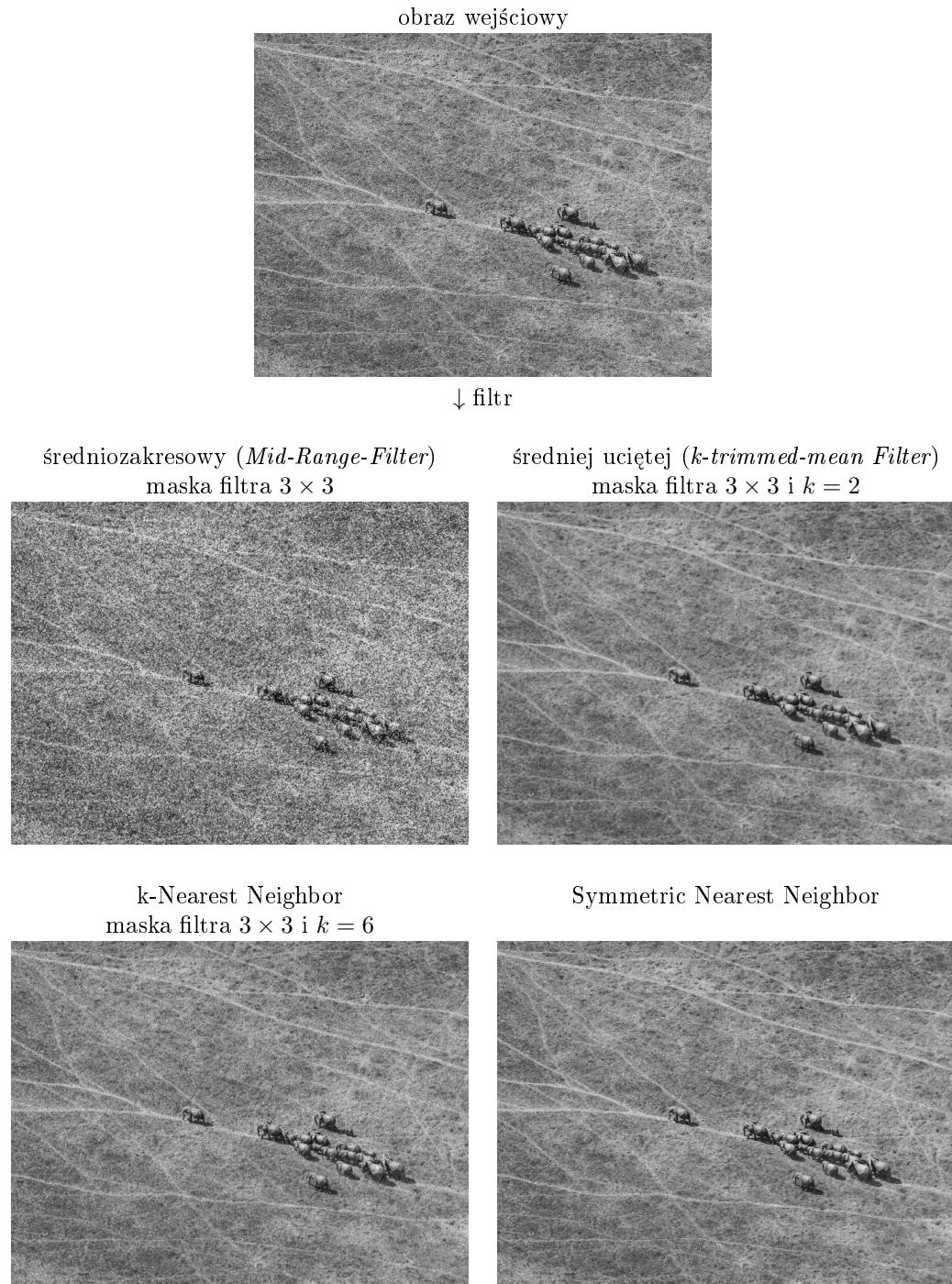
W każdej z czterech par centralnie symetrycznych pikseli w sąsiedztwie środkowego piksela wybierany jest piksel, który jest najbardziej podobny do piksela środkowego. Środkowy piksel zostaje zastąpiony średnią z czterech wybranych sąsiadów.

Niech wartości g_1, g_2, g_3, g_4 oznaczają 4 wartości szarości wybranych sąsiadów $g(m, n)$:

$$g'(m, n) = \frac{1}{4} \sum_{i=1}^4 g_i$$

Przykład: porównanie filtrów nieliniowych

→ grafika 9.9

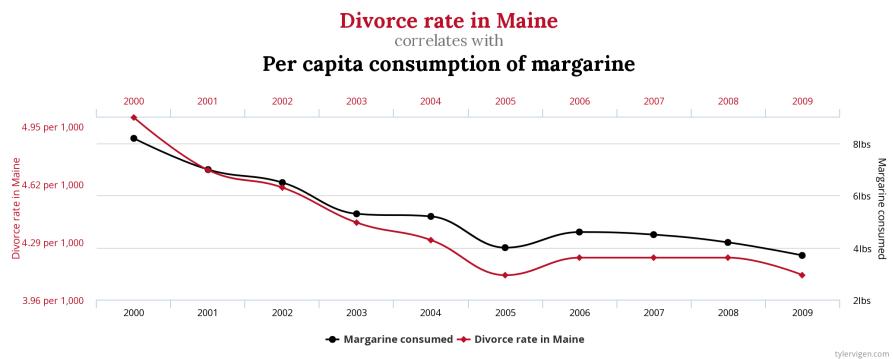

Grafika 9.9: Porównanie filtrów nieliniowych dla zaszumionego obrazu

10

Korelacja w przetwarzaniu obrazów

Korelacja potocznie → grafika 10.1

Grafika 10.1: Potoczne pojęcie korelacji. Źródło:
<https://www.tylervigen.com/spurious-correlations>

Korelacja (od łac. *współzależność*) w przetwarzaniu sygnału lub przetwarzaniu obrazu opisuje związek (podobieństwo) między dwiema lub większą liczbą funkcji czasowych lub przestrzennych.

W przypadku dyskretnych, dwuwymiarowych funkcji g_1 i g_2 operację korelacji $g'(m, n)$ definiuje się jako:

$$g'(m, n) = \sum_{i=-\infty}^{\infty} \sum_{j=-\infty}^{\infty} g_1(i, j) \cdot g_2(i + m, j + n)$$

10.1 Związek między korelacją a splotem

W przypadku dyskretnych, dwuwymiarowych funkcji g_1 i g_2 zachodzi zależność:

$$\begin{aligned}
 g'(m, n) = g_1(m, n) * g_2(-m, -n) &= \sum_{i=-\infty}^{\infty} \sum_{j=-\infty}^{\infty} g_1(m-i, n-j) \cdot g_2(-i, -j) \\
 &= \sum_{i=-\infty}^{\infty} \sum_{j=-\infty}^{\infty} g_1(i, j) \cdot g_2(i+m, j+n) \\
 &= g_1(-m, -n) * g_2(m, n)
 \end{aligned}$$

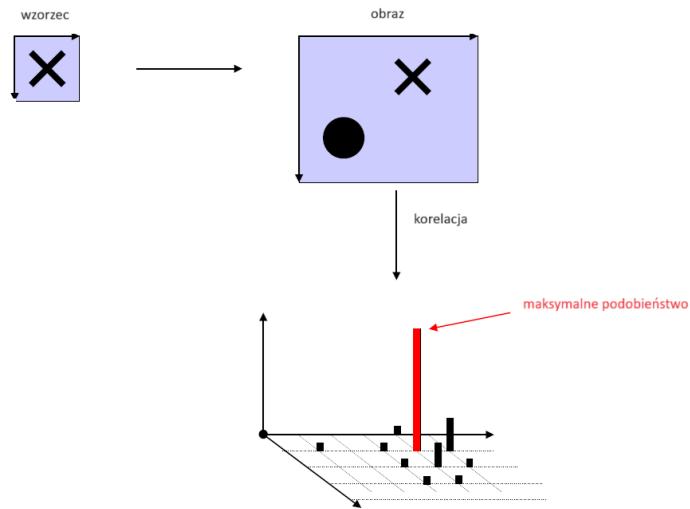
tz. korelacja obrazów $g_1(m, n)$ i $g_2(m, n)$ jest splotem obrazu $g_1(m, n)$ z obrazem $g_2(-m, -n)$.

10.2 Zastosowania korelacji

Korelacja daje ilościowe oszacowanie podobieństwa dwóch funkcji i przesunięcia czasowego/przestrzennego między nimi.

Znajdywanie wzorca na obrazie

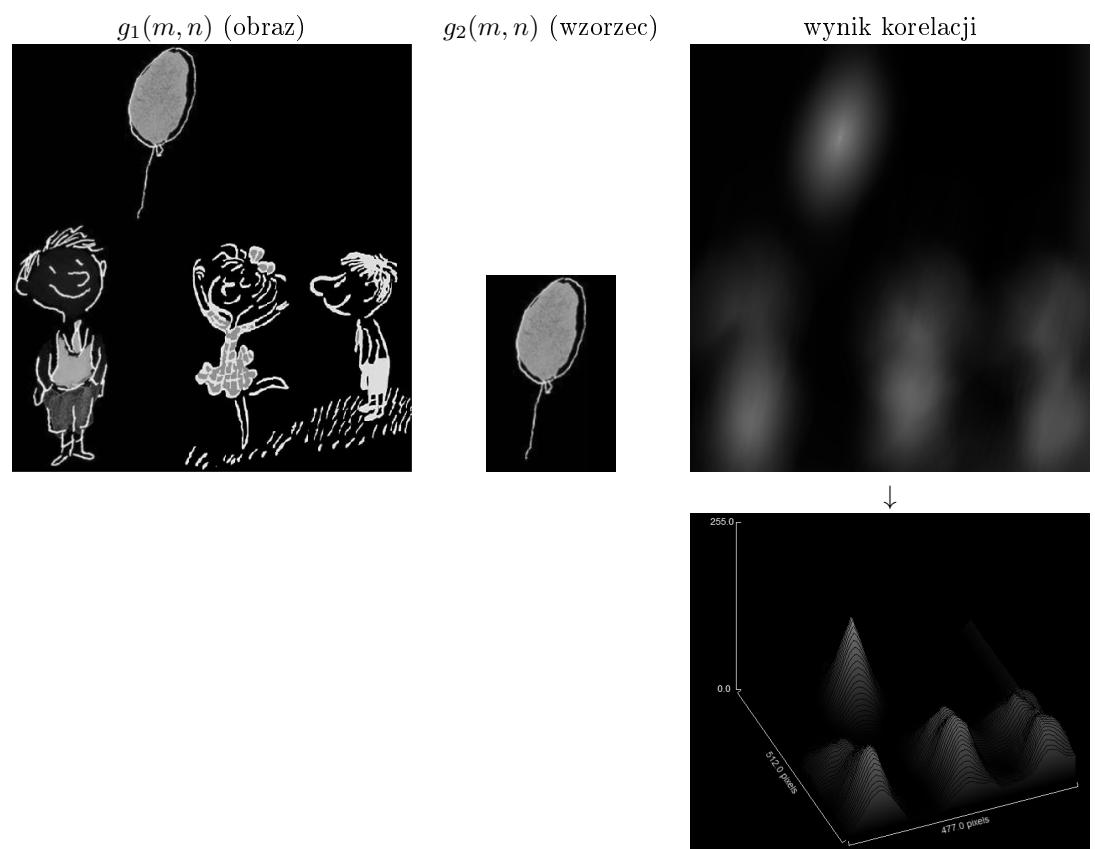
W przetwarzaniu obrazu funkcje korelowalne wykorzystuje się m.in. do dokładnego umiejscowienia wzorca (funkcji wzorcowej w sensie korelacji matematycznej) na obrazie.
→ grafika 10.2

Grafika 10.2: Znajdywanie wzorca w obrazie

Przykład 1: wyszukiwanie wzorca w obrazie → grafika 10.3

Przykład 2: odnajdywanie wzorca w wielu obrazach (korelacja zdjęcia Einsteina z innymi obrazami, w tym z zaszumionym obrazem Einsteina i jego negatywem) →

Grafika 10.3: Korelacja obrazów w celu znalezienia wzorca

grafika 10.4

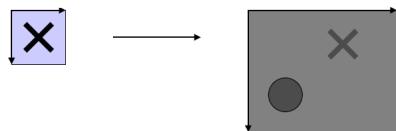
Ogólne wnioski dotyczące znajdywania wzorców poprzez korelację:

- Zalety:

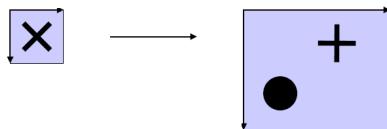
- łatwa implementacja
- wynik rozkładu podobieństwa jest gęsty

- Wady:

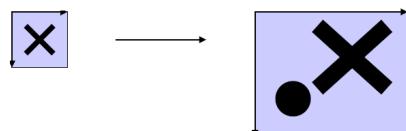
- algorytm jest powolny,
- podatny na różnice w oświetleniu,

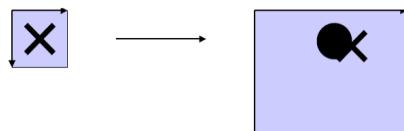
- rotacja nie jest niezmiennikiem,

- skalowanie nie jest niezmiennikiem,

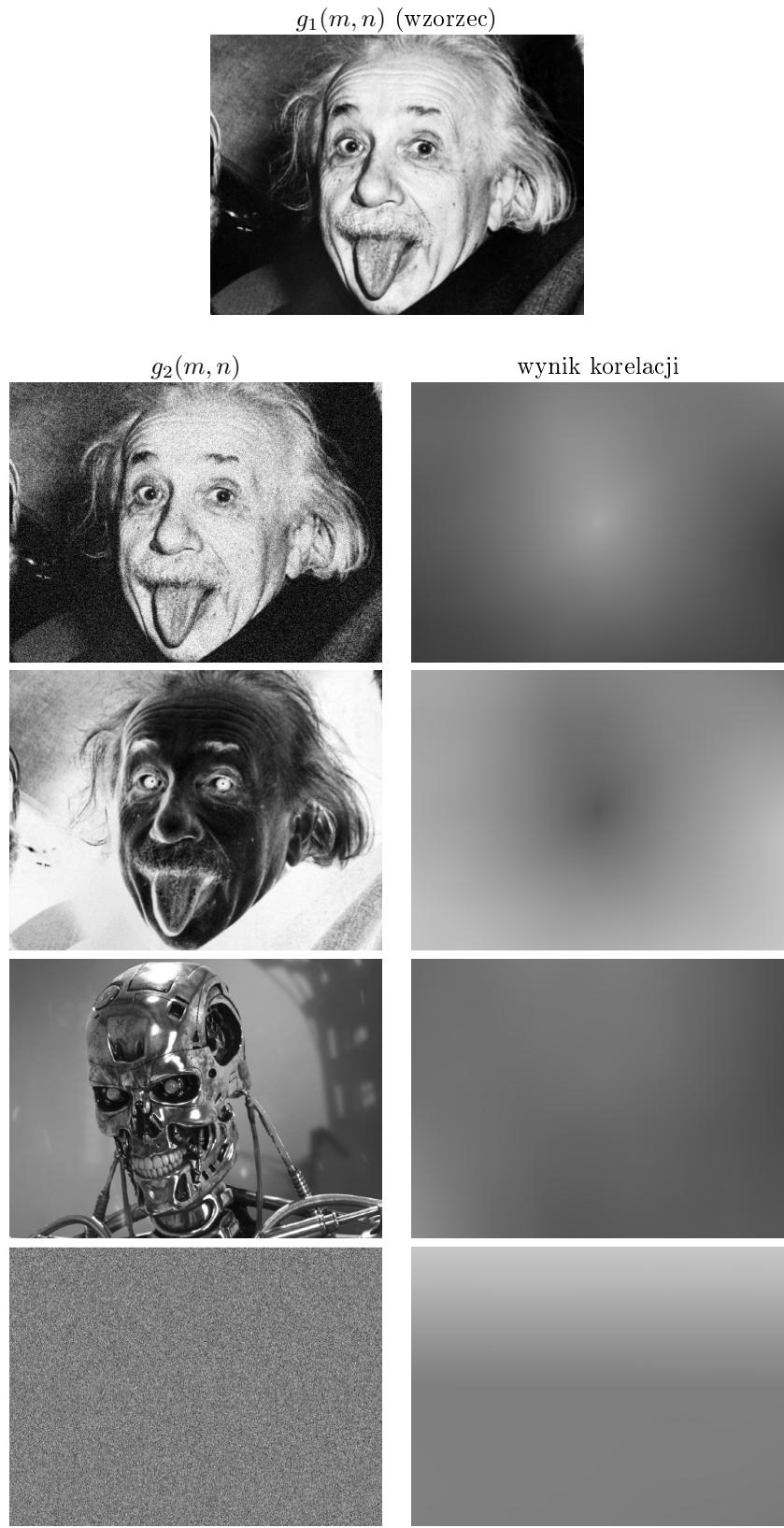

- nie znajduje okluzji.

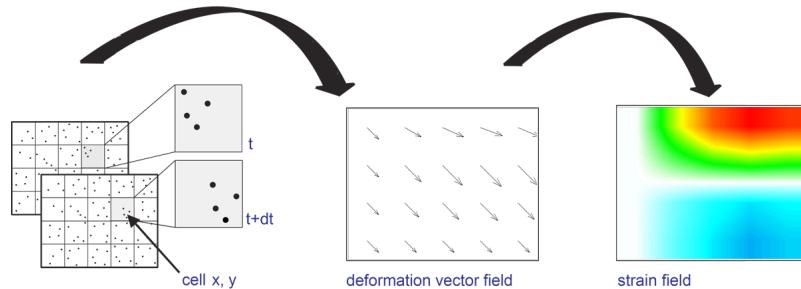
Digital Image Correlation (DIC)

Śledzenie zmian w serii obrazów: analiza przemieszczenia wzorów w dyskretnych podzbiorach lub elementach fasetowych całego obrazu. Maksymalna korelacja w każdym

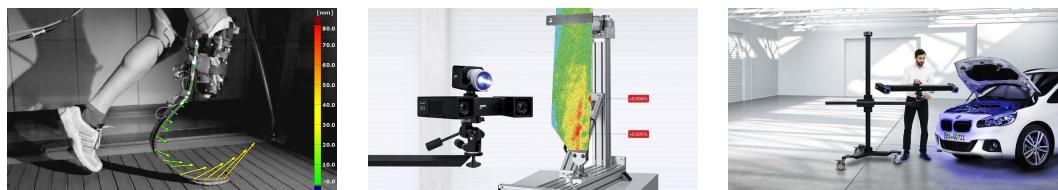
Grafika 10.4: Korelacja obrazów w celu znalezienia wzorca

okno odpowiada przemieszczeniu, co daje długość wektora i kierunek dla każdego okna.
→ grafika 10.5

Grafika 10.5: Digital Image Correlation (DIC). Źródło: <https://www.lavision.de/en/>

DIC jest metodą bezkontaktowego pomiaru odkształceń. Stosowany jest głównie do testowania materiałów i komponentów mechanicznych. Zastosowanie w przemyśle → grafika 10.6

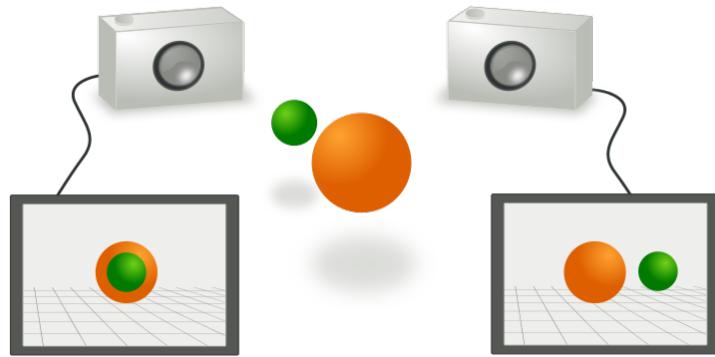

Grafika 10.6: Wykorzystanie korelacji w technice pomiarowej. Źródło: GOM Metrology.

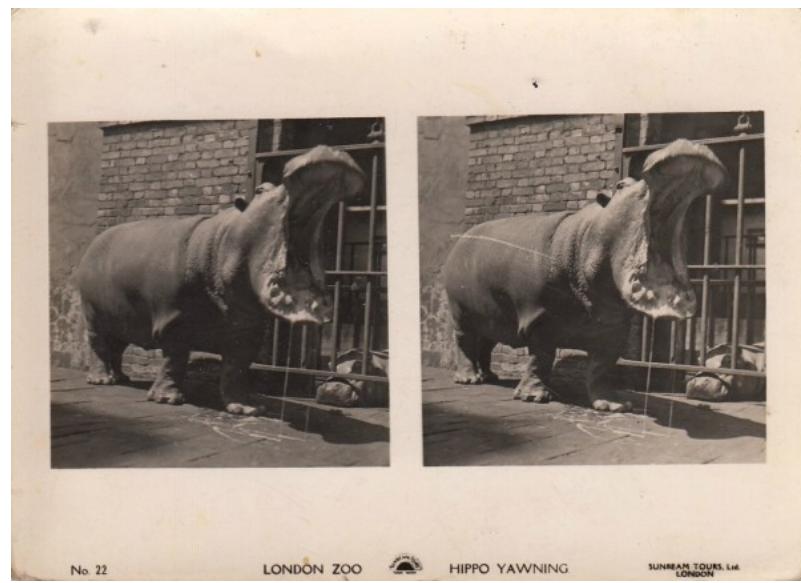
Ocena par obrazów stereo / fotogrametria (odtwarzanie kształtów, rozmiarów i wzajemnego położenia obiektów)

Aby określić informacje 3D na podstawie obrazów z kamer, muszą być dostępne co najmniej dwa obrazy obiektu lub sceny. Podczas nagrywania te dwa obrazy mają względem siebie określoną pozycję i orientację. → grafika 10.7

Aby móc obliczyć współrzędną przestrzenną punktu, musi istnieć jednoznaczne przyporządkowanie obiektów na parze obrazów stereo. Aby je znaleźć wybiera się z reguły mały fragment jednego obrazu (wzór) i koreluje go dwuwymiarowo z drugim obrazem. Uzyskane współrzędne punktu obiektu można przekształcić na współrzędne przestrzenne za pomocą metod fotogrametrycznych. → grafika 10.8

Grafika 10.7: Stereogrametria. Źródło: wikipedia

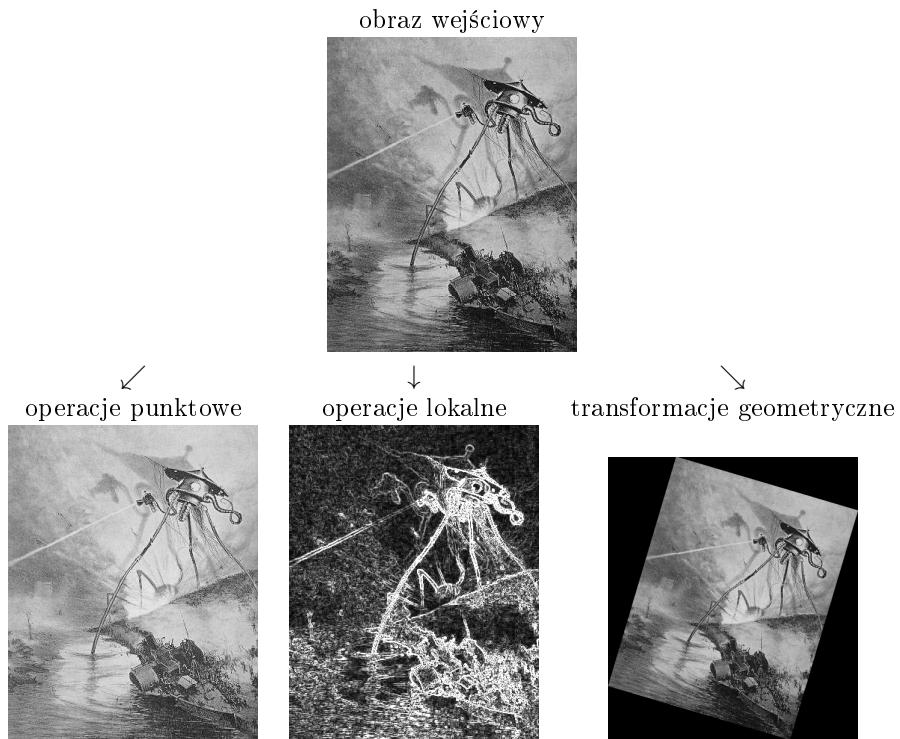

Grafika 10.8: Para obrazów stereo. Źródło: <https://www.kotzendes-einhorn.de/blog/2012-09/stereoskopie-vintage-3d/>

11

Transformacje geometryczne obrazu

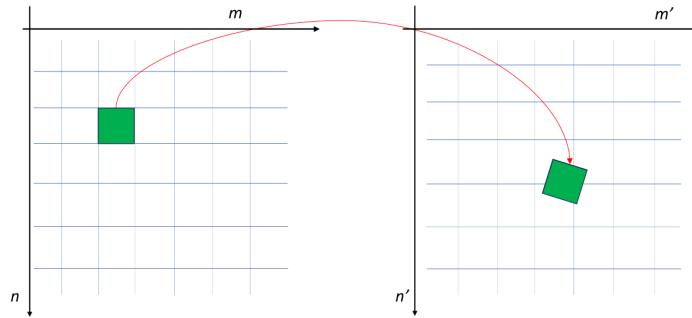
Transformacje geometryczne obrazu to algorytmy należące do grupy operacji wstępnego przetwarzania obrazu. → grafika 11.1.

Grafika 11.1: Operacje wstępne przetwarzania obrazu: operacje punktowe (np. oparte na histogramie), operacje lokalne (filtrowanie obrazów) i transformacje geometryczne

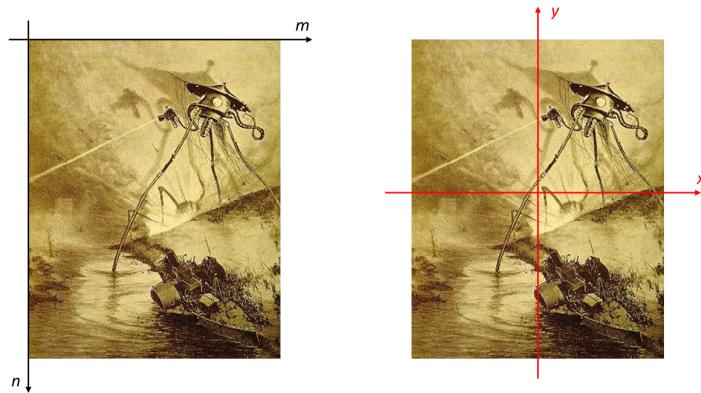
Transformacje geometryczne są powszechnymi operacjami w grafice komputerowej.

- Podczas analizy obrazu transformacje geometryczne służą do korygowania zniekształceń (np. spowodowanych przez obiektyw aparatu) lub są powszechnie stosowane jako operacja normalizacyjna przed rozpoznaniem wzoru lub pomiarem obiektu.
- Gdy obraz jest przekształcany geometrycznie, każda wartość piksela obrazu źródłowego $g(m, n)$ jest odwzorowywana na nową pozycję (m', n') w obrazie docelowym. Warunki sąsiedzkie pozostają zachowane!
- Wyjściowa pozycja przekształconego piksela zazwyczaj nie pokrywa się dokładnie z pozycją siatki na obrazie wyjściowym (grafika 11.2):
  - Współrzędne celu (m', n') są liczbami zmiennoprzecinkowymi.
  - Aby móc wyświetlić przekształcony piksel na obrazie docelowym, należy przeprowadzić interpolację.

Grafika 11.2: Transformacja geometryczna piksela źródłowego do obrazu wyjściowego

- Geometryczne przekształcenia obrazu zmieniają nie tylko położenie piksela, ale często także obszar obrazu (liczbę punktów siatki), który piksel powinien wypełnić w obrazie docelowym.
  - Liniowe transformacje geometryczne (afiniczne) mają stały (niezależny od położenia) współczynnik powiększenia obszaru. Przykłady: translacja, obrót, skalowanie.
  - Nieliniowe transformacje geometryczne (*warping transformations*) mają zmienny (zależny od położenia) współczynnik powiększenia obszaru. Przykłady: obrazowanie perspektywiczne, zniekształcanie soczewki
- Częsta konwencja w programach przetwarzających obraz: transformacja układu współrzędnych (grafika 11.3)

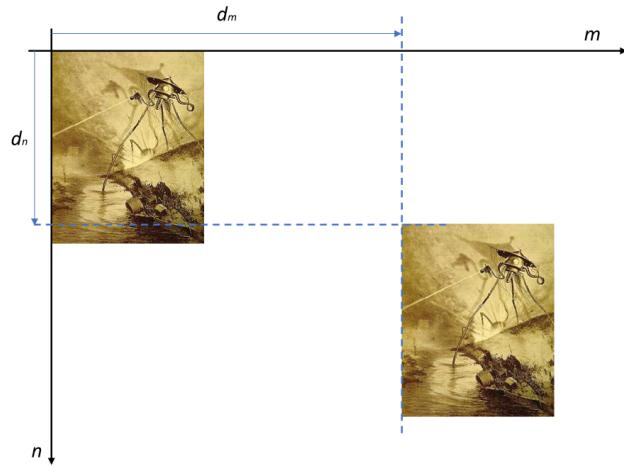

Grafika 11.3: Transformacja układu współrzędnych w programach przetwarzania obrazu

11.1 Przekształcenia afoniczne

11.1.1 Przesunięcie

→ grafika 11.4

Grafika 11.4: Przesunięcie

Położenie (m', n') piksela po przesunięciu o d_m w dodatnim kierunku m i d_n w dodatnim kierunku n :

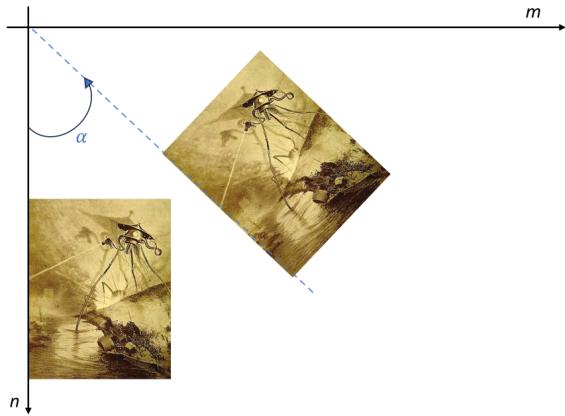
$$\begin{aligned} m' &= m + d_m \\ n' &= n + d_n \end{aligned}$$

Równanie transformacji dla przesunięcia w notacji wektorowej:

$$\begin{pmatrix} m' \\ n' \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & d_m \\ 0 & 1 & d_n \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} m \\ n \\ 1 \end{pmatrix}$$

11.1.2 Rotacja

→ grafika 11.5

Grafika 11.5: Rotacja obrazu

Położenie (m', n') piksela po obrocie wokół początku układu współrzędnych $(0, 0)$ o kąt α :

$$\begin{aligned} m' &= m \cos \alpha + n \sin \alpha \\ n' &= -m \sin \alpha + n \cos \alpha \end{aligned}$$

Równanie transformacji dla rotacji w notacji wektorowej:

$$\begin{pmatrix} m' \\ n' \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \cos \alpha & \sin \alpha & 0 \\ -\sin \alpha & \cos \alpha & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} m \\ n \\ 1 \end{pmatrix}$$

11.1.3 Skalowanie

→ grafika 11.6

Położenie (m', n') piksela po przeskalowaniu względem początku układu współrzędnych $(0, 0)$, przy współczynniku skalowania w poziomie S_m i współczynniku skalowania w pionie s_n :

$$\begin{aligned} m' &= mS_m \\ n' &\equiv nS_n \end{aligned}$$

Grafika 11.6: Skalowanie obrazu

Równanie transformacji dla skalowania w notacji wektorowej:

$$\begin{pmatrix} m' \\ n' \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} S_m & 0 & 0 \\ 0 & S_n & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} m \\ n \\ 1 \end{pmatrix}$$

11.1.4 Odbicie

Odbicie poziome

→ grafika 11.7

Położenie (m', n') piksela po poziomym odbiciu względem prostej m_0 :

$$\begin{aligned} m' &= 2m_0 - m \\ n' &= n \end{aligned}$$

Równanie transformacji dla odbicia poziomego w notacji wektorowej:

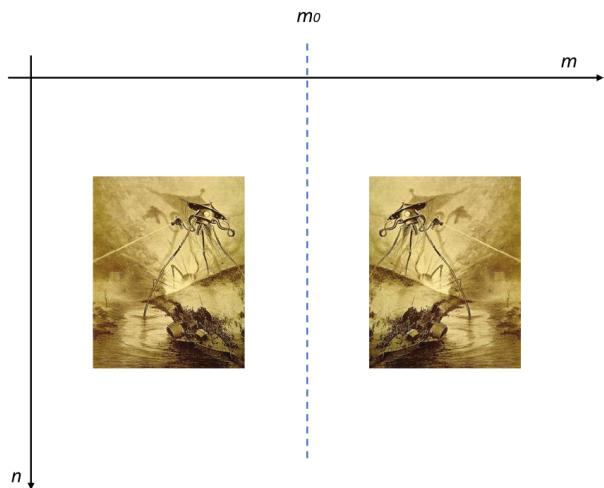
$$\begin{pmatrix} m' \\ n' \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1 & 0 & 2m_0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} m \\ n \\ 1 \end{pmatrix}$$

Odbicie pionowe

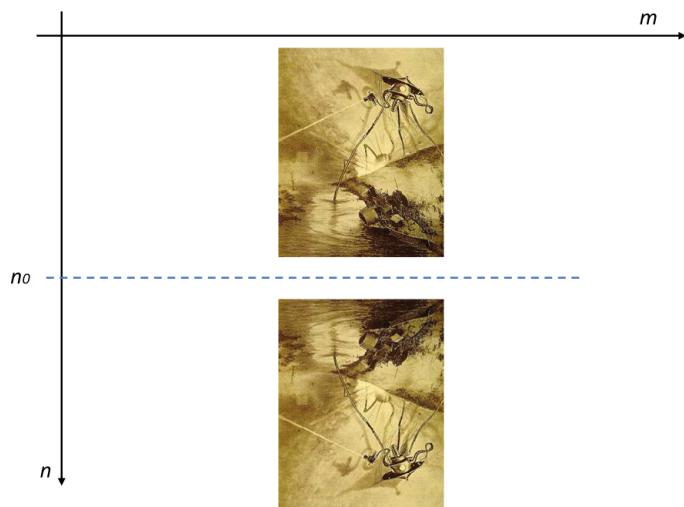
→ grafika 11.8

Położenie (m', n') piksela po pionowym odbiciu względem prostej n_0 :

$$\begin{aligned} m' &= m \\ n' &= 2n_0 - n \end{aligned}$$

Grafika 11.7: Poziome odbicie obrazu

Grafika 11.8: Pionowe odbicie obrazu

Równanie transformacji dla odbicia poziomego w notacji wektorowej:

$$\begin{pmatrix} m' \\ n' \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 2n_0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} m \\ n \\ 1 \end{pmatrix}$$

11.2 Reprezentacja macierzy transformacji afnicznych: współrzędne jednorodne

- Dwuwymiarowe przekształcenia liniowe można przedstawić za pomocą macierzy 3×3 .
- Transformację punktu (m, n) w nowy punkt (m', n') poprzez dowolną sekwencję translacji, obrotów i skalowania opisuje wzór:

$$\begin{pmatrix} m' \\ n' \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \textcolor{green}{a} & \textcolor{green}{b} & \textcolor{blue}{c} \\ \textcolor{green}{d} & \textcolor{green}{e} & \textcolor{blue}{f} \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} m \\ n \\ 1 \end{pmatrix}$$

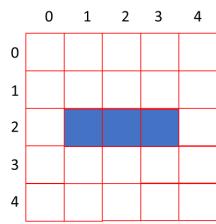
rotacja, skalowanie
przesunięcie

- Dwie lub więcej transformacji afnicznych, które przeprowadzane są jedna po drugiej, można połączyć w jedną transformację (konkatynację) i opisać przy użyciu jednej macierzy transformacji.

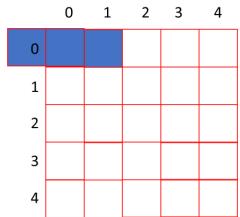
Przykład: rotacja i skalowanie linii

1. przesunięcie

$$d_m = -2, d_n = -2$$

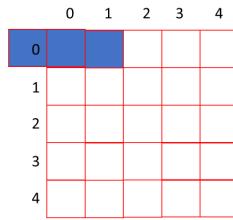

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & -2 \\ 0 & 1 & -2 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

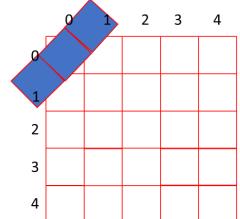

2. rotacja

$$\alpha = 45^\circ$$

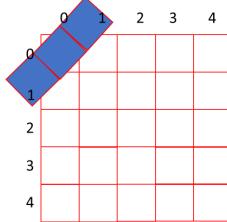

$$\begin{pmatrix} \cos 45^\circ & -\sin 45^\circ & 0 \\ \sin 45^\circ & \cos 45^\circ & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

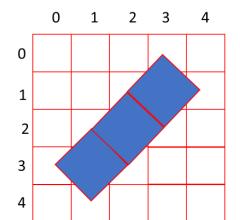

3. skalowanie

$$S_m = \sqrt{2}, S_n = \sqrt{2}$$

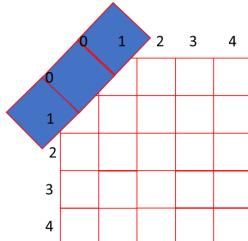

$$\begin{pmatrix} \sqrt{2} & 0 & 0 \\ 0 & \sqrt{2} & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

4. przesunięcie

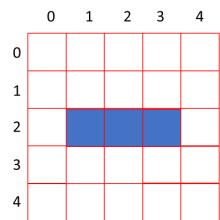
$$d_m = 2, d_n = 2$$

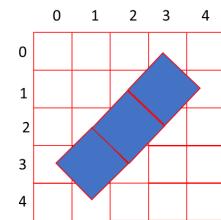
$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 2 \\ 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

Złożenie transformacji (konkatenacja):

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 2 \\ 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \sqrt{2} & 0 & 0 \\ 0 & \sqrt{2} & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \cos 45^\circ & -\sin 45^\circ & 0 \\ \sin 45^\circ & \cos 45^\circ & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 & -2 \\ 0 & 1 & -2 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & -1 & -2 \\ 1 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

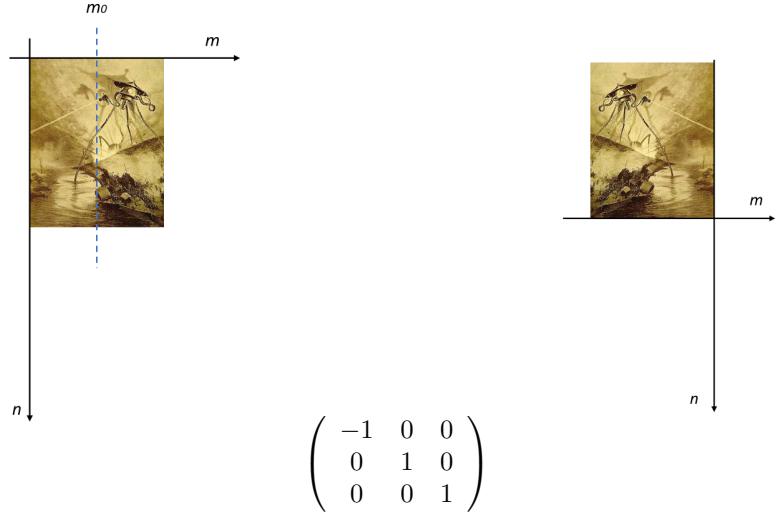

$$\begin{pmatrix} 1 & -1 & -2 \\ 1 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

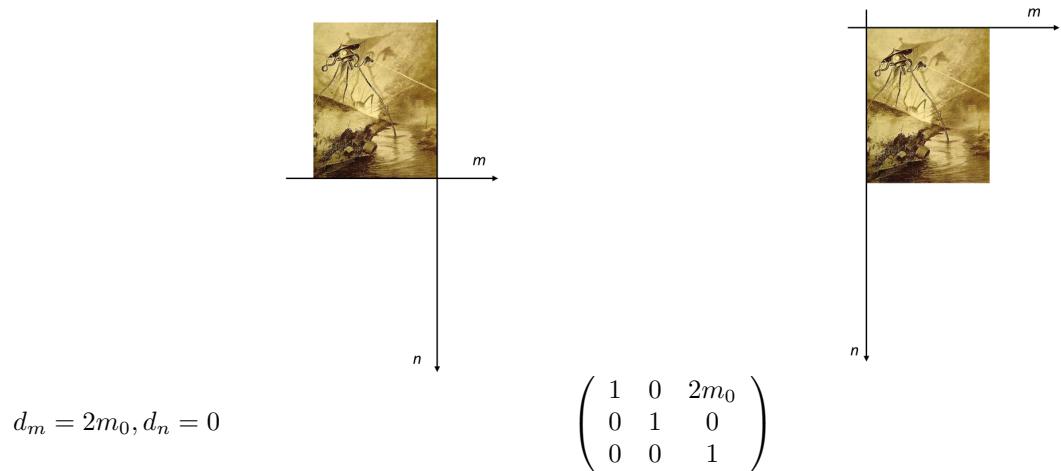

Przykład: odbicie w poziomie wzdłuż linii środka obrazu

1. skalowanie

2. przesunięcie

Złożenie transformacji (konkatenacja):

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 2m_0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} -1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1 & 0 & 2m_0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

11.3 Rodzaje przekształceń analitycznych

euklidesowe

$$\begin{aligned} m' &= am + bn + d_n, & a = s \cos \alpha \\ n' &= -bm + an + d_m, & b = s \sin \alpha \end{aligned}$$

affine, 1st order polynomial

$$\begin{aligned} m' &= a_0 + a_1m + a_2n \\ n' &= b_0 + b_1m + b_2n \end{aligned}$$

bilinear

$$\begin{aligned} m' &= a_0 + a_1mn + a_2m + a_3n \\ n' &= b_0 + b_1mn + b_2m + b_3n \end{aligned}$$

perspective

$$\begin{aligned} m' &= (a_0 + a_1m + a_2n)/(c_0m + c_1n + 1) \\ n' &= (b_0 + b_1m + b_2n)/(c_0m + c_1n + 1) \end{aligned}$$

2nd order polynomial, biquadratic

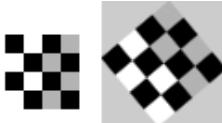
$$\begin{aligned} m' &= a_0 + a_1m + a_2n + a_3m^2 + a_4n^2 + a_5mn \\ n' &= b_0 + b_1m + b_2n + b_3m^2 + b_4n^2 + b_5mn \end{aligned}$$

general polynomial

$$\begin{aligned} m' &= \sum_i \sum_j a_{ij} m^i n^j \\ n' &= \sum_i \sum_j b_{ij} m^i n^j \end{aligned}$$

Właściwości przekształceń analitycznych

euklidesowe: linie pozostają liniami, kwadraty pozostają kwadratami

affine: linie pozostają liniami, równoległe pozostają równoległe, prostokąt → równoległobok

bilinear: linie stają się krzywymi

perspective: linie pozostają liniami, równoległe → linie ze wspólnym punktem zbiegu

biquadratic: linie stają się krzywymi

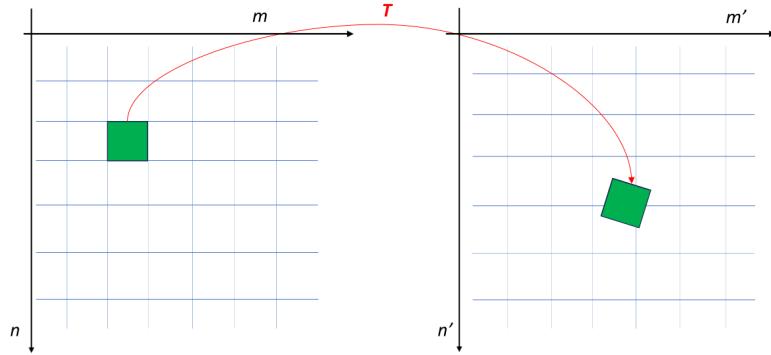

Liczba punktów kontrolnych $\geq$ liczba stopni swobody/2

- euklidesowe: przesunięcie + rotacja + skalowanie globalne min .2
- affine: przesunięcie + rotacja + skalowanie $S_m + S_n$ min .3
- bilinear: min .4
- perspective: min .4
- biquadratic: min .6

11.4 Interpolacja w geometrycznych przekształceniach obrazu

- Podczas geometrycznego przekształcania obrazów zwykle implementowane jest mapowanie od celu do źródła (*target-to-source, backwards*).
- W obrazie wyjściowym każdemu pikselowi przypisana jest wartość obliczona po przez interpolację sąsiedztwa pikseli w obrazie wejściowym (*resampling*).

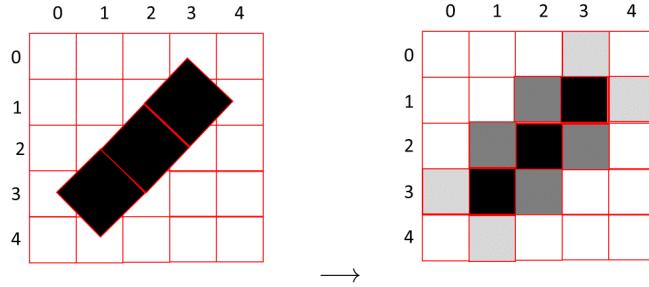

$$\begin{pmatrix} m \\ n \\ 1 \end{pmatrix} = \mathbf{T}^{-1} \begin{pmatrix} m' \\ n' \\ 1 \end{pmatrix}$$

$\mathbf{T}^{-1}$ jest macierzą odwrotną transformacji wejścia do wyjścia $\mathbf{T}$

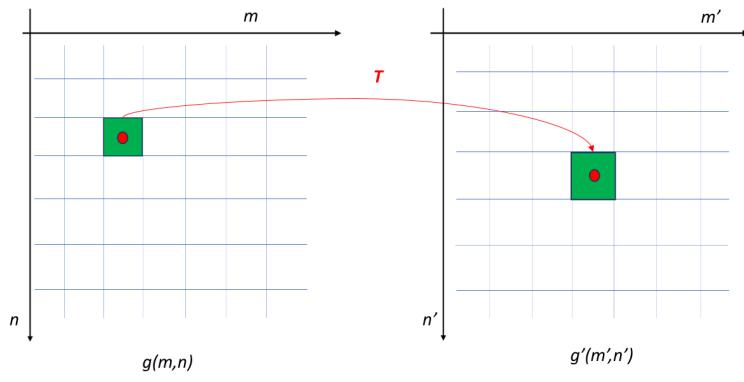
- Przekształcony piksel pokrywa (całkowicie lub częściowo) jedną lub więcej komórek siatki na obrazie wyjściowym.
- Prosta metoda interpolacji wartości szarości na obrazie wyjściowym opiera się na obliczeniu wartości szarości dla wszystkich pokrytych pikseli obrazu wyjściowego, przy czym są one ważone proporcjonalnie do ich pokrytych udziałów w

powierzchni.

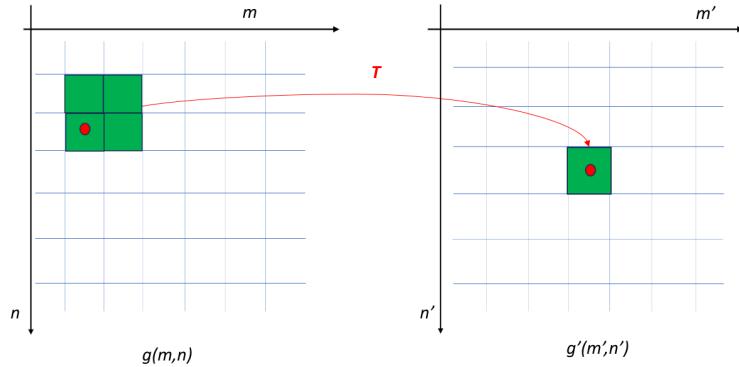

- W praktyce najczęściej stosowanymi metodami interpolacji w transformacji obrazu są (rozdział "Odtwarzanie obrazów"):
  - interpolacja nearestneighbor,
  - interpolacja dwuliniowa (bilinear),
  - interpolacja dwusześcienna (bicubic).

Interpolacja nearestneighbor

Interpolacja dwuliniowa

$$\begin{aligned}\tilde{m} &= \lfloor m \rfloor \\ \tilde{n} &= \lfloor n \rfloor\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}a &= m - \tilde{m} \\ b &= n - \tilde{n}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}g'(m', n') &= (1-a)(1-b)g(\tilde{m}, \tilde{n}) + a(1-b)g(\tilde{m}+1, \tilde{n}) + \\ &\quad +(1-a)bg(\tilde{m}, \tilde{n}+1) + abg(\tilde{m}+1, \tilde{n}+1)\end{aligned}$$

11.5 Nieliniowe przekształcenia geometryczne

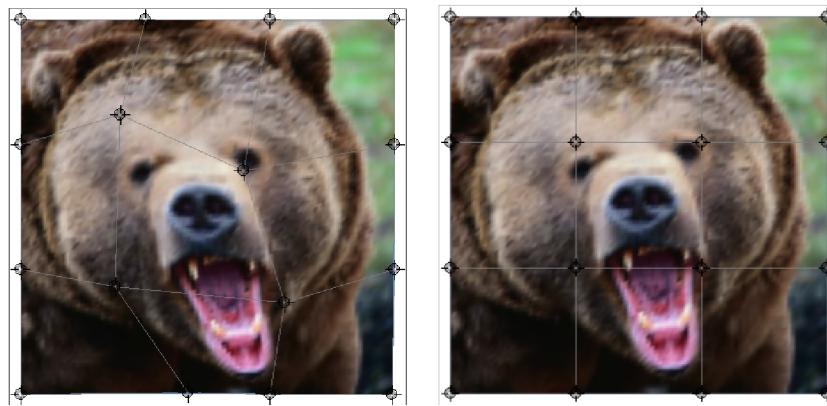
→ grafika 11.9

Grafika 11.9: Nieliniowe przekształcenie obrazu. Źródło: materiały firmy Panasonic.

W przypadku transformacji nieliniowych lokalne zniekształcenie obrazu jest zmienne (współczynnik powiększenia obszaru w zależności od lokalizacji). Przykłady: obrazy perspektywiczne, sferyczne i cylindryczne.

- W przypadku wypaczenia (*Warping*) odpowiednie punkty na obrazie docelowym są wyznaczane dla zbioru wybranych punktów kontrolnych (punktów orientacyjnych, punktów odniesienia) na obrazie wejściowym. → grafika 11.10

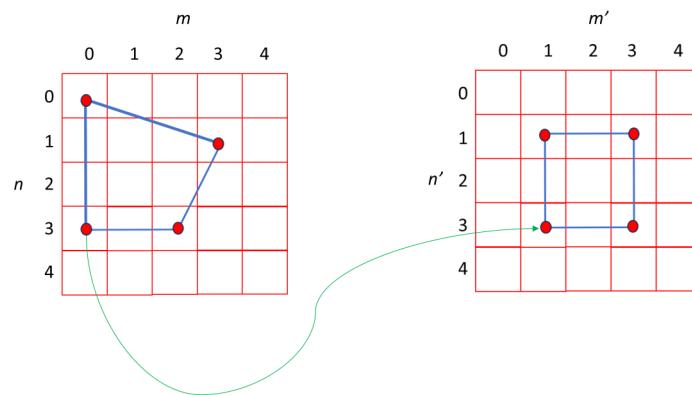

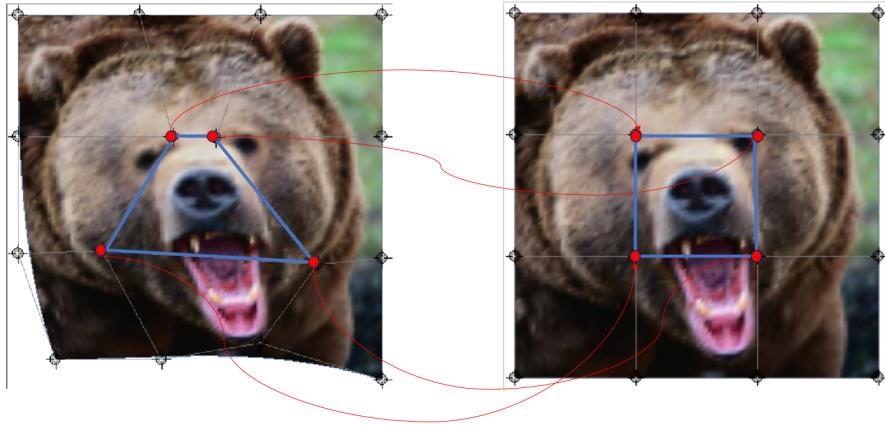
Grafika 11.10: Warping.

Grafiki wykonane w programie <https://demonstrations.wolfram.com/ImageWarping/>

- Aby skorygować geometryczne zniekształcenia obrazu, można utworzyć siatkę punktów kontrolnych, które należy nałożyć na regularną (niezniekształconą) siatkę.
- Cała transformacja obrazu jest podzielona na regiony, przy czym każdy region reprezentuje kwadrat w siatce. → grafika 11.11

11.5.1 Wyrowadzenie odcinkowo-liniowej transformacji warping

Grafika 11.11: Siatki warpingu.

Grafiki wykonane w programie <https://demonstrations.wolfram.com/ImageWarping/>

Dowolny czworokąt można odwzorować na inny czworokąt (np. kwadrat) za pomocą transformacji dwuliniowej (bilinearnej):

$$\begin{aligned} m' &= a_1m + a_2n + a_3mn + a_4 \\ n' &= b_1m + b_2n + b_3mn + b_4 \end{aligned}$$

Przy odpowiednio wybranych 4 punktach przyporządkowania uzyskuje się układ ośmiu równań dla 8 niewiadomych $a_1, a_2, \dots, b_4$.

Przykład: korekta zniekształconego wzoru szachownicy

→ grafika 11.12

11.5.2 Algorytm wypaczania (Wrapping)

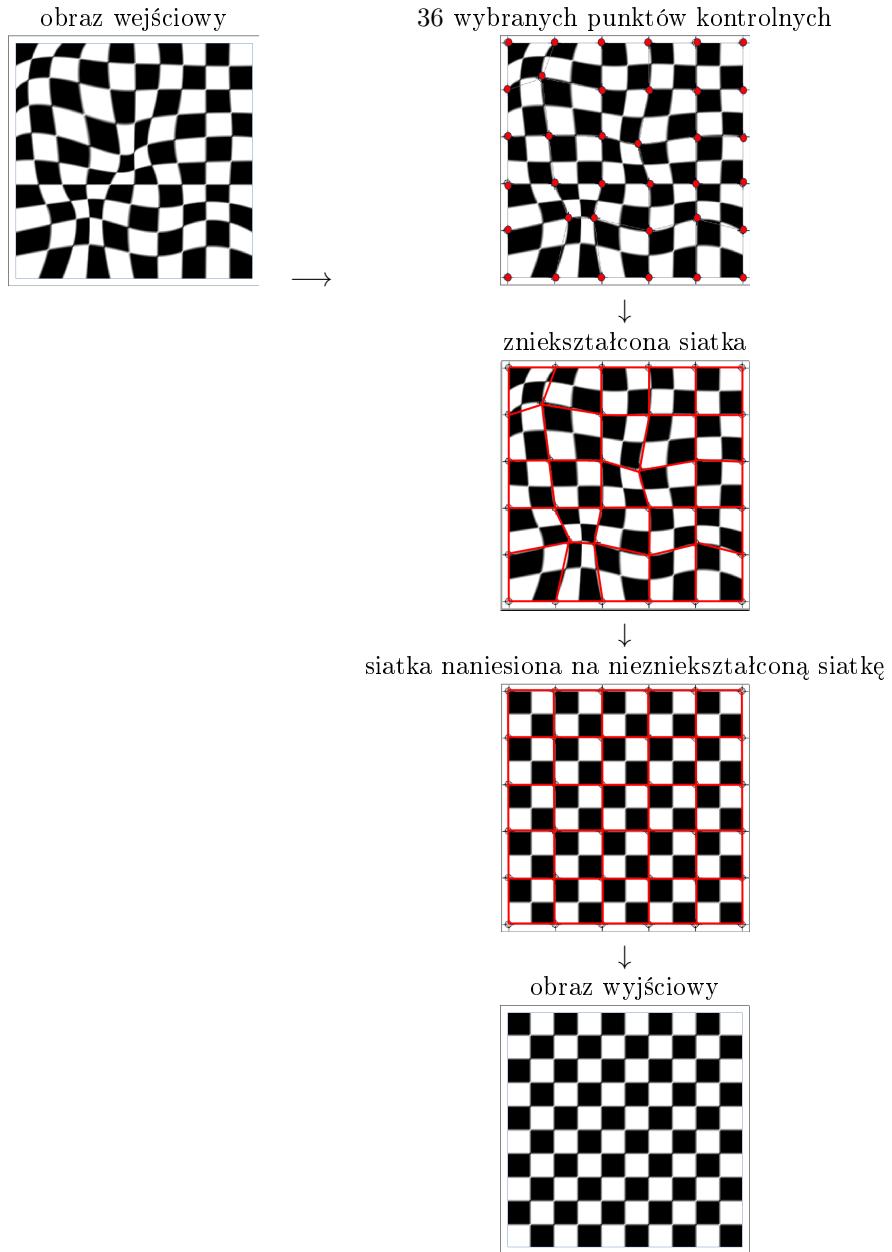
1. Wyznaczenie punktów dopasowania

- automatycznie lub odręcznie

2. Znalezienie najlepszej transformacji dla punktów dopasowania

- rozwiązywanie analityczne (np. przedstawiciele klasy przekształceń afinicznych) lub
- transformacja odcinkowo-liniowa dla każdej lokalizacji piksela (m', n') na obrazie wyjściowym (*Gridding*)

3. Wyznaczenie wartości szarości pikseli w obrazie wyjściowym

Grafika 11.12: Korekta zniekształconego obrazu szachownicy.

- poprzez interpolację w lokalizacji źródłowej tzn. na obrazie wejściowym (nearest neighbor, bilinear, bicubic)

1. Wyznaczenie punktów dopasowania

- odręcznie
  - OK. do edycji obrazu, ale nie do (zautomatyzowanego) przetwarzania obrazów
  - niedokładne
    - opcjonalne: znalezienie dopasowania poprzez korelację
  - zastosowanie: kalibracja
- automatyczne
  - możliwe, jeśli na 2 obrazach znajdują się korespondujące ze sobą punkty
  - *Matching*
- 2 podproblemy:
  - znalezienie odpowiednich punktów na obrazie ("salient points")
  - dokładne odnalezienie ich na drugim obrazie (*Template Matching*)

2. Znalezienie najlepszej transformacji dla punktów dopasowania

Metody:

1. obliczenie transformacji $\mathbf{T}$ z punktów dopasowania:
  - A. jeśli $\mathbf{T}$ powinno należeć do określonej klasy (np. Euklidesa): znalezienie najlepszej transformacji w sensie metody najmniejszych kwadratów (*Least-Square, LS*)
  - B. swobodny warp: odcinkowo-liniowa interpolacja pomiędzy punktami dopasowania
2. zastosowanie $\mathbf{T}^{-1}$ do każdego (jednorodnego) piksela obrazu wyjściowego

Przykład: najlepsza transformacja $\mathbf{T}$ z Least-Square-Fit

Niech danych będzie więcej punktów dopasowania niż potrzeba do określenia $\mathbf{T}$.
Np. złożenie rotacji i jednokładności:

$$\begin{pmatrix} m' \\ n' \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a & b \\ -b & a \end{pmatrix} \begin{pmatrix} m \\ n \end{pmatrix} \Leftrightarrow \begin{pmatrix} m' \\ n' \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} m & n \\ n & -m \end{pmatrix} \begin{pmatrix} a \\ b \end{pmatrix}$$

- Dla wielu punktów dopasowania $(m_1, n_1), \dots, (m_k, n_k)$:

$$\underbrace{\begin{pmatrix} m'_1 \\ \vdots \\ m'_k \\ n'_1 \\ \vdots \\ n'_k \end{pmatrix}}_{\mathbf{x}'} = \underbrace{\begin{pmatrix} m_1 & n_1 \\ \vdots & \vdots \\ m_k & n_k \\ n_1 & -m_1 \\ \vdots & \vdots \\ n_k & -m_k \end{pmatrix}}_{\mathbf{Z}} \underbrace{\begin{pmatrix} a \\ b \end{pmatrix}}_{\mathbf{t}} \Leftrightarrow \mathbf{X}' = \mathbf{Z}\mathbf{t}$$

→ (z reguły) nadokreślony liniowy układ równań dla wektora parametrów $\mathbf{t} = (a, b)^T$
 rozwiązywanie metodą najmniejszych kwadratów (*Least-Square*) np. za pomocą polecenia JAMA¹

```
Matrix t = Z.solve(Xp);
```

- Wyznaczenie macierzy transformacji geometrycznej $\mathbf{T}$ z wektora $\mathbf{t}$:

$$\mathbf{t} = \begin{pmatrix} a \\ b \end{pmatrix} \Rightarrow \mathbf{T} = \begin{pmatrix} a & b & 0 \\ -b & a & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

- Obliczenie transformacji $\mathbf{T}^{-1}$
 → polecenia JAMA² dla każdego piksela docelowego $(m', n') = (i, j)$:

```
Matrix T_inverse = T.inverse();
double [][] valXP = {{i}, {j}, {1.0}};
Matrix XP = new Matrix(valXP);
Matrix X = T_inverse.times(XP);
double x = X.get(0,0);
double y = X.get(1,0);
```

3. Wyznaczenie wartości szarości pikseli w obrazie wyjściowym

Backwards-Warp:

piksel (m', n') obrazu wyjściowego jest kolorowany zgodnie z pozycją (m, n) na obrazie wejściowym → grafika 11.13

$$\begin{pmatrix} m \\ n \\ 1 \end{pmatrix} = \mathbf{T}^{-1} \begin{pmatrix} m' \\ n' \\ 1 \end{pmatrix}$$

Wartość szarości piksela wejściowego interpolowana jest w obszarze obrazu wejściowego (np. poprzez interpolację dwuliniową).

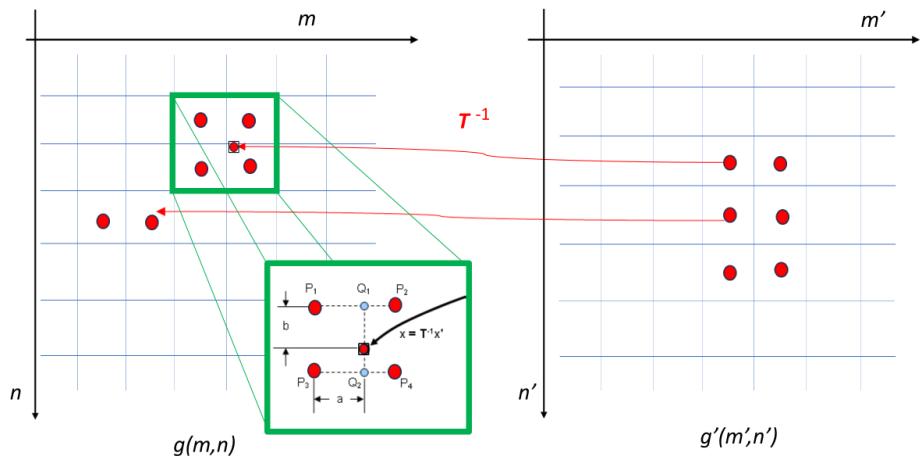
Zastosowania algorytmu wypaczania (Warp)

- kalibracja kamery
  - korekta dystorsji beczkowej i poduszkowej układu optycznego → grafika 11.14
- przemysłowe badania obiektów odkształcalnych
- fotografia lotnicza obejmująca krajobraz (nakładające się obszary)
  - ... znalezienie różnic (np. ekologia)

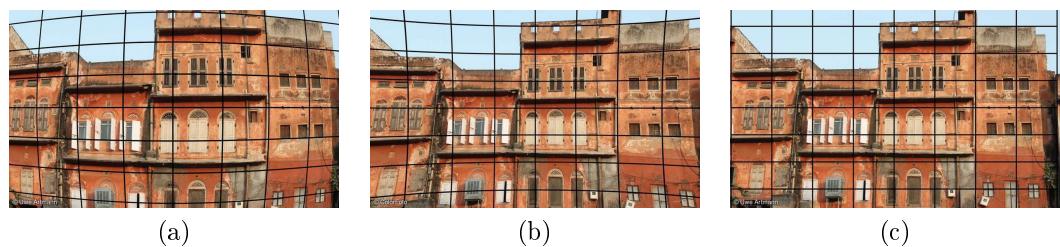
---

¹JAMA : A Java Matrix Package <https://math.nist.gov/javanumerics/jama/>

²JAMA : A Java Matrix Package <https://math.nist.gov/javanumerics/jama/>

Grafika 11.13: Backwards-Warp

Grafika 11.14: Dystorsja beczkowa (a) i poduszkowa (b), obraz po korekcie (c). Źródło: <https://www.connect-living.de/>

- odwrotna perspektywa
- przetwarzanie obrazów medycznych
- ...